

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. Respondetur ad argumentum contraria sententiæ. Ex p. 11. tr. addit. 2.
res. etiam 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

suspensione illegitima: in hoc sensu non est questio, quia dum est probabile fundamentum de illegitimitate Pontificis, non potest fide Divina credi eum esse successorem Petri, quia fides divina non potest exerceri, quando est locus hesitationi prudenti, ut saepius ostendi: probabile autem fundamentum occasionem praebet hesitationi prudenti: Quapropter non quiescit Ecclesia, antequam eruto omni dubitandi fundamento, tollantur schismatum occasionēs.

5. Alio modo consideratur Pontifex, quando tam legitime eligitur, & adoratur, ut tota Ecclesia illum suscipiat, ut nunc Dominus noster Innocentius X. sine villo controversiae vestigio tenet Christianae Republicae clavum, clavisque Petri: est igitur questio utrum credendum sit fide Divina Innocentius X. & alios Pontifices pacifice susceptos esse legitimos successores Petri: Et ut dixi, puto credendum esse fide divina omnes, & singulos ejusmodi Pontifices esse legitimos successores Petri. Haec conclusio non invenitur expressa in authoribus antiquis, quia forte de illa nunquam dubitaverunt, eam supponentes.

6. Illam tamen tenent ex Neotericis Cardinalis Lugo de fide disp. 5. sect. 15. §. 5. num. 316. Suarez de fide disp. 5. sect. 3. num. 12. Oviedo de fide contr. 4. punct. 7. num. 86. Hurtado de Mendoza de fide disp. 37. sect. 3. cum seq. Ariaga in cur. Theol. 20. 5. disp. 7. sect. 8. num. 50. cum seq. Tannerus tom. 3. disp. 1. q. 1. d. b. 5. num. 146. Caltrius Palauus t. 1. tr. 4. disp. 1. punct. 5. §. 2. num. 9. cum seq. Amicus in cur. Theol. tom. 3. disp. 6. sect. 5. num. 152. Gerund. de Episcopo, tom. 2. l. 5. disp. 3. num. 56. Comitulus resp. l. 1. q. 99. Valentia tom. 3. disp. 1. q. 1. punct. 7. in q. 5. §. 39. omnes ex Societate Iesu, qui intrepidè hanc sententiam pro Summis Pontificibus sustinent, Quibus adde Sylvium in controversiis fidei lib. 4. quest. 2. art. 8. Pueronum de Reg. Aristocratae tom. 2. cap. 8. per tot. Verticelli in 99. mor. tr. 8. q. 24. num. 7. Poncium in cur. Theol. disp. 28. q. 1. concl. 9. num. 14. & ex Dominicanorum familia sapientissimum Ioannem de Sancto Thoma in 2. 1. q. 1. disp. 8. art. 2. per tot. Adrianum, & Petrum de Walemburch in examine princip. fidei p. 2. contr. 7. num. 50. Ioanem Poncium in cur. Theol. disp. 28. q. 1. concl. 9. num. 13. & 14. Bordonum in sacro tribunali cap. 5. q. 6. num. 16. Bonaciam de cens. disp. 1. q. 2. punct. 1. num. 9.

7. Et huic sententiae magnum robur dedit Clemens VIII. qui teste Puente Hurtado, ubi sap. caecaravit nonnullos Doctores, qui tunc oppositum censuerunt, eosque iubens adire Romanam, rationem reddituros illius sententiae.

8. Probat hanc opinionem primum, quia in Bulla Martini V. apud Concilium Constantiense disponitur, ut haeretici ad Ecclesiam redeuntē credant Papam canonicè electum, qui pro tempore fuerit (expresso eius nomine) esse successorem Petri, &c. Ergo supponit Concilium nunc determinatè de moderno, v. g. Innocentio X. expresso eius nomine debere credi esse Petri successorem; Secundò, quia multa Concilia determinatè agnoverunt pro tali eum, qui tunc praerat; non est autem maior ratio de vno, quàm de altero. Tertio, quia si non constar de fide fuisse verum Papam Pium I V. neque constabit Concilium Tridentinum esse validum, quia à Papa Concilium accipit totam suam vim. Id autem est fere haeticum.

9. Et tandem quia alioquin quidquid de Iudice controversarum in Ecclesia, ut certum de fide creditur, esset planè ridiculum; quomodo enim debeo credere de fide dari Iudicem talem, si non possum de fide dicere quis ille sit? Ad quid enim, quorsò, deser-

viret pro praxi talis assensus de eius quasi vaga Iudicis existentia? Sandè non teneremur ex fide adire Papam in eis controversiis: quia quilibet diceret, fides solum docet me teneri adire Iudicem controversiarum; at non dicit mihi, illum esse Ioannem Baptistam Pamphilium, seu Innocentium X. Ergo non teneror ex fide illum adire, aut decidenti credere.

10. Deinde probatur, quia omnis propositio de fide potest inferri ex duplici praemissa de fide, vel ut aliis placet, altera de fide, altera cognita lumine naturali; sed ista propositio Papa definiens non potest errare, est certa de fide. Ergo potest inferri ex duplici praemissa modo dicto; quod tamen nulla ratione fieri potest, ut patet discurrenti, nisi propositio ista sit de fide.

11. Hic Pontifex definiens est verus Papa; nam in quocumque syllogismo inferatur conclusio illa, Papa definiens non potest errare, debet assumi, ut minor, hic Pontifex definiens est verus Papa, quae cum non sit nota lumine naturali, necessariò debet esse de fide, alias conclusio non esset de fide.

12. Huic argumento responderi Bañez loco cit. non requirit, ut conclusio aliqua de fide inferatur, utramque praemissam de fide esse, vel vnam de fide, & alteram evidentem, sed sufficere vnam esse de fide, & alteram moraliter certam, quia tunc conclusio non sequitur ex illa propositione moraliter certa, tanquam ex causa, sed tanquam ex conditione sine qua non, sive ut applicante. Et exemplo Praedicatoris illustrat, qui si tibi proponat doctrinam Evangelicam, teneris fide divina veritatibus propositis assentiri: cum tamen non sit fide divina certum, hunc Praedicatorem esse infallibilis veritatis.

13. Sed haec solutio facillimo negotio pracluditur, argumento ducto ab inconvenienti: si enim vera esset, sequeretur hanc propositionem esse de fide: sub hac numero Hostia consecrata est Corpus Christi, quia revera infertur per evidentem consequentiam ex vna de fide, qualis est ista: In omni Hostia debite consecrata est Corpus Christi, & insuper infertur tanquam ex conditione, & ut applicante ex altera certa moraliter, scilicet haec Hostia est debite consecrata; ergo sub hac Hostia est Corpus Christi, erit propositio de fide: Idem argumentum formari potest de his propositionibus: Hic parvulus baptizatus recipit gratiam; Iste, qui ordinatur est Sacerdos, & sic de aliis similibus, quas compertum est apud omnes non esse de fide; cum possit illis subesse falsum ex defectu intentionis baptizantis, ordinantis, & consecrantis, Neque exemplum de Praedicatoris obstat, quia licet Praedicator aliis in rebus non sit infallibilis veritatis: at proptèr hic, & nunc praedicat, credere debes infallibilis veritatis esse; siquidem obligaris eius dictis fide divina assentiri.

14. Et ita nostra sententia videtur esse sententia Augustini t. 6. in epist. contra Iovinianum. Donat. & t. 2. epist. 115. Irenaei l. 3. cap. 3. Basilij, Ambrosij, Hieronymi, quos refert Bañez 2. 2. q. 1. art. 10. de auctorit. Papa ad 5. Favent sacra Concilia; nam VI. Synodus nominatim respicit Agathonem, confitendo illum verum Pontificem, Concilium Chalcedonense Leonem, Concilium Milevitanum Innocentium III. ac tandem in cap. de libellis dist. 20. approbantur tanquam veri, & legitimi Pontifices Silverius, Zozimus, Innocentius, & alij.

RESOL. VII.

Respondetur ad argumentum contrariae sententiae? Ex part. 11. tract. addit. 2. Ref. 7. §. 1. Ad

§. 1. AD argumentum, quod neque ex Scriptura, neque ex traditione, neque ex definitione constare potest hunc esse legitimum Pontificem, ergo non est de fide eum esse talem.

2. Et ad illud, quod docet Bañez *vbi sup.* non esse de fide hunc hominem esse baptizatum: non enim constat de voluntate baptizantis, neque est de fide eum esse legitimum Sacerdotem, quia non constat ex fide de voluntate conferentis, aut recipientis Ordines, ergo non potest constare ex fide eum esse Pontificem.

3. Respondetur negando antecedens; constat enim hunc esse legitimum Pontificem ex illis Scripturæ testimoniis, quibus solet Petri confirmari primatus; quia illa est promissio vniuersalis, qua immediatè continentur omnes legitimi successores Petri, quos Deus sigillatim vidit, & de illis loquutus est; & qui nobis noscendi erant per euidentiā moralem ex legitima illorum electione, & acceptatione pacifica. Quemadmodum quando Deus reuelauit omnem hominem conceptum in peccato originali, loquutus est Deus immediatè de Petro, & Paulo, quos Deus clare cognouit, & à nobis erant noscendi per euidentiā physicam ortam ex sensibus, & quemadmodum cognito Petro, & cognita vniuersali reuelatione de conceptione omnis hominis in peccato, video ex sola apprehensione terminorum Deum loqui de Petro, & Paulo; Ita visa promissione vniuersali Dei de omnibus successoribus Petri, & visa euidenter legitima electione, & approbatione Pontificis; video hunc esse legitimum successorem Petri, & de ipso loquutum esse Christum.

4. Respondetur secundo distinguendo antecedens; si enim intelligatur de reuelatione, qua hæc propositio, Innocentius X. est verus Pontifex illis terminis fuerit reuelata; verum est, sed consequentia non est bona: potest enim aliquid esse fidei, quod est non sit in se, vel in suis terminis expressè reuelatum, habetur tamen, & cognoscitur ex reuelatione, sicut hæc propositio: Petrus, Paulus, Ioannes, & alij singulares homines, qui modò via generationis ordinaria nascuntur, concepti sunt in peccato originali, & sunt mortis necessitati obnoxij, fide certa est, quamuis non sit in illis terminis reuelata, eò quòd sit reuelata in sua vniuersali, ex qua per inductionem quamdam deducitur nimirum in hac, omnes in Adam peccauerunt; Item in illis; Per peccatum mors: quis est homo, qui viuet, & non videbit mortem; statutum est hominibus semel mori.

5. Similiter autem est in proposito: nam prædicta propositio, de qua nunc differitur, licet expressè reuelata non fuerit in suis terminis, est tamen reuelata in sua vniuersali, qua continetur, & ex qua per quamdam inductionem deducitur, nimirum in ista, omnes Petri successores in Romana Sede, sunt Vicarij Christi, & veri Pontifices Summi. Ex hac enim inductione quadam consequitur, & hunc, & illum singularem hominem, qui ab Ecclesia Catholica est electus, receptus, & assumptus in Summum Pontificem (cuiusmodi hodie est Innocentius X.) verè esse Summum Pontificem.

6. Ad argumentum Bañezij respondeo, licet illa propositio: hic homo, qui dicitur Innocentius X. est homo virilis sexus, vel est baptizatus, considerata secundum se, non sit certa, prout tamen substat diuinæ reuelationi absolutè, certa est; ita vt iuxta hanc considerationem nec possit, nec potuerit esse falsa, quæ responsio in B. Thoma fundatur, quatenus 2. 2. *quæst. 1. artic. 3. ad 2. scribit*, quòd Deum non incarnari secundum se consideratum fuit possibile, etiam post tempus Abraham, sed secundum quod cadit sub

præsentia Diuina, habet quamdam necessitatem infallibilitatis, vt in prima dictum est (scilicet 1. part. *quæst. 14. artic. 13. & 15.*) & hoc modo cadit sub fide: Vnde prout cadit sub fide non potest esse falsum. Loquimur namque de hac propositione: Innocentius X. est legitimum Pontifex, prout cadit sub diuinam præsentiam, & reuelationem: dicimusque quod sic spectata, sit ex fide certa. Vnde quòd ipse sit sexus virilis, ac etiam quòd ritè baptizatus fuerit, omninò certi sumus, & quidem ex fide propter reuelationem, ex qua cognoscimus, quòd ipse sit Summus Pontifex. Quia enim fide Catholica credimus eum, quem Ecclesia recipit, & habet pro Summo Pontifice (qui modò non alius est, nisi Innocentius X.) esse verum Christi Vicarium, & legitimum Pontificem Summum, necessaria consecutione sequitur, quòd sit masculus, quòd baptizatus, quoque id omne habeat, sine quo pontificia dignitas nequit consistere. Prouidentiæ enim Diuinæ est, quæ nec vult nec potest Ecclesiam fallere, vt Christi Vicarius, quem suo gregi vult esse præpositum, nulla re careat, quam necessariò exposcit potestas, quam gerit, & munus, quòd debet exequi.

7. Itaque dicendum est spectare ad specialem prouidentiam Dei in Ecclesiam non permittere eligi, & admitti pacificè eum, qui non possit esse legitime Pontifex. Quare ex euidenti cognitione legitime electionis, & acceptationis pacificæ colligimus certò eum hominem nullo carere ex requisitis ad Pontificatum, eique Deum contulisse Pontificium Sancti Petri. Itaque ex applicatione per se nota deducimus actum fidei, quo credimus illi successori Petri collatam ipsius Petri potestatem quemadmodum ex euidenti cognitione Petri colligimus eius conceptionem in peccato. Quæ afferuntur de priuato Sacerdote non vrgent; quia non promissit Deus eam specialem prouidentiam in hos casus priuatos, quia res est leuioris momenti, & quæ absque præiudicio fidei potest contingere, secus autè electio Pseudo-Pontificis.

8. Ad id verò, quòd dicitur, quòd qui recederet à moderno Summo Pontifice, esset quidem schismaticus, & non hæreticus; ergo non est de fide, quòd ipse sit Summus Pontifex, quia recedere ab aliquo dogmate ad fidem pertinet est hæresis, & non solum schisma.

9. Respondeo, quòd licet schisma, & hæresis differant ratione formali, non est necesse, vt omnis schismaticus sit hæreticus, ne quidem is, qui à Summi Pontificis obedientia recedit; si qui tamen recederet cum errore intellectus, quo non crederet eum quem Ecclesia pro Summo Pontifice recepit, ac retinet, esse Summum Pontificem, verò esset hæreticus, posito quòd supra dicta propositio certò, & manifestè pertineret ad fidem.

Et omnia *superius* dicta docent Hurtadus de Mendoza, Syluius, Arriaga, & alij Doctores, *vbi supra*, pro nostra sententia adducti contra Bannez, Caietanum, & alios.

Alia argumenta, quæ contra nostram sententiam adduci possunt, inuenies soluta penes citatos Auctores, & ex *superius* adductis, patet etiam solutio ad argumenta in contrarium adducta à Caramuele *in sua seuerà disputandi metodo part. 2. fol. 59.*

RESOL. VIII.

An stando in opinione, quod non sit de Fide hunc numero Innocentium X. esse verum Pontificem, an inquam, eius Decreta circa res Fidei, habent Infallibilitatem? Ex part. 11. tract. addit. 2. Res. etiam 8.

§. 1. Respondeo